

Kvittering på innsendt hørings svar på Høring - NOU 2023: 8 Fellesskapets sykehus. Styring, finansiering, samhandling og ledelse

Høringens saksnummer: 23/1237

Høring: Høring - NOU 2023: 8 Fellesskapets sykehus. Styring, finansiering, samhandling og ledelse

Levert: 06/29/2023 08:13:54

Svar type:

Jeg svarte som: Arbeidsgiverorganisasjon

Avsender: Norsk Industri

Kontaktperson: Sindre Finnes

Kontakt e-post: sindre.finnnes@norskindustri.no

Norsk Industri vil sterkt advare mot at det innføres merverdiavgift på sykehusene slik flertall av medlemmene i NOU 2023:8 ønsker.

Norsk Industri støtter forslaget til mindretallet i NOU-utvalget om å beholde nøytral merverdiavgift for sykehusene og helseforetakene.

I industri og næringsliv er det i dag svært vanlig at bedriftene kjøper inn tjenester fra underleverandører innen teknisk og forretningsmessige tjenesteyting som blant annet vask/rens av arbeidstøy og industritekstiler, vakthold, kantine, regnskap, renhold og logistikk. For eksempel er hotellene store innkjøper av tjenester fra industrivaskeri. Innkjøpene fra norsk næringsliv har medført videreutvikling av en kompetent leverandørindustri som leverer spesialiserte tjenester av høy kvalitet til en rekke ulike bedrifter. Resultatet har vært økt effektivitet, bedre kvalitet og lavere kostnader.

I tillegg har flere av de spesialiserte tjenestebansjene jobbet systematisk med å etablere fagopplæring og videreutdanning innen sine fagfelt.

Norsk Industri er arbeidsgiverforening for blant annet industrivaskeriene.

Industrivaskeriene er prosessindustri og disse virksomhetene ikke sett en integrert del av ett sykehus, på samme måte som renhold og kantinedrift. Industrivaskeriene ligger i industrilokaler med relativt stor plass, tilgang på vann, elektrisitet og gass til oppvarming/tørking. Sykehusene har ofte knapphet på areal, og arealene ligger ofte sentralt i byer med høy husleie/stor investeringskostnad per kvadratmeter. Industrivaskeriene kan etableres i industriparke eller på rimelige tomter utenfor sentrum i byene, noe som reduserer kostnadsnivået.

Vaskeridrift er industriproduksjon som naturlig samordnes med leveranser til hoteller og andre kunder. De ansatte bor ofte i nærområdet til vaskeriene og har dermed effektive arbeidsreiser med lav tidsbruk og lav kostnad.

Det vil være et samfunnsøkonomisk tap om samfunnet bruker investeringsressurser og andre ressurser på å gjøre dette til en integrert del av sykehusdriften, når det tross alt finnes gode løsninger som allerede er etablert utenfor sykehusene. Etter at barrieren ved innkjøp av vaskeritjenester på 25 prosent ble fjernet i 2017, er de

fleste interne sykehus vaskerier nedlagt. Nå er det kun to internvaskerier igjen i helseforetakene (Haukeland og A-hus).

Norsk Industri er imponert av hvordan industrivaskeriene som leverandører, har samarbeidet med helseforetakene etter at ordningen med nøytral merverdiavgift ble innført i 2017. Innkjøpene er ytterligere profesjonalisert, kvaliteten har økt, verdikjeden er effektivisert/automatisert og de ansatte ved vaskeriene har bygget opp høyere kompetanse. Industrivaskeriene tar mål av seg til å bli grønne leverandører med god forvaltning og resirkulering av innsatsvarene i prosessen.

Ved å innføre merverdiavgift på disse tjenestene frykter vi at nettverket av bærekraftige leverandører gradvis vil svekkes ved at helseforetakene vil etablere interne vaskerier bak en barriere på 25 prosent merverdiavgift.

Vi frykter at en fjerning av nøytral merverdiavgift for helseforetakene vil gjøre det mer krevende å gjennomføre grønne innkjøp. Eksterne leverandører har flere ulike kundegrupper som legger mer vekt på grønne innkjøp enn helsevesenet, og disse leverandørene utvikler nye, grønne løsninger sammen med innovative kunder. Det er grunn til å tro at ved innføring av merverdiavgift på innkjøp til sykehusene vil nye grønne løsninger fremstå dyrere enn ikke-grønne løsninger som er produsert internt ved sykehusene. Dagens eksterne leverandører til sykehusene som er industrivaskeri, har blant annet lavere forbruk av vann per kilo tøy og lavere energiforbruk per kilo tøy.

Norsk Industri tror at en fjerning av nøytral merverdiavgift på industrivaskeriene vil medføre en samfunnsøkonomisk ulønnsom overetablering av vaskerier med lav utnyttelse av maskinparken. Dette er uheldig, og over tid vil det gå ut over helseforetakenes økonomi. Eksterne leverandører av vaskeritjenester har både helseforetakene som kunder og andre kunder fra hotell, sykehjem osv. og de kan dermed utnytte maskin-kapasiteten mer effektivt.

Før nøytrale regler for merverdiavgift ble innført forsøkte vaskerier eid av helseforetakene å levere vaskeritjenester til andre kunder med en sterk byråkratisering av de statseide vaskeriene. For eksempel oppstod det en rekke problemstillinger knyttet til kryss-subsidiering av virksomheter og innkreving av merverdiavgift fra andre, eksterne kunder. For å øke den lave utnyttelsen av maskinparken forsøkte noen av vaskeriene å hente oppdrag fra andre kunder med oppbygging av stab som stod for anbud og markedskontakt. Helseforetakene etablerte egne "forretningsområder" for industrivask med egne styrer og administrasjon. Ved fjerning av nøytral merverdiavgift kan ideer om å lage egne forretningsområder for vaskeritjenester ved helseforetakene gjenoppstå. Etter vår mening vil dette medføre høyere kostnader for helseforetakene ved at de etableres bak en negativ etableringsbarriere på 25 prosent.

Alle svar må gjennom en manuell godkjenning før de blir synlige på www.regjeringen.no.